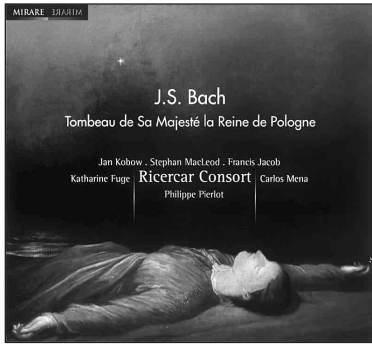

CD

KEURVORST Augustus I van Saksen had het bij zijn onderdanen danig verkorven. Berucht om zijn liederlijke gedrag (en bastaardkinderen), had hij ook zijn lutherse geloof afgezworen, om aldus de kroon van Polen binnen te rijden. Zijn echtgenote was evenwel standvastiger. Zij bleef protestants en trok zich, gescheiden van tafel en bed, terug in haar eigen kasteel. De sympathie van het volk ging naar haar uit.

Toen Christiane Eberhardine van Brandenburg in september 1727 stierf, zat men bijgevolg met een huizenhoog probleem. Een officiële protestantse kerkelijke herdenking was immers niet mogelijk, omdat het koningshuis formeel katholiek was geworden. In de universiteitsstad Leipzig vonden ze een oplossing: ze zouden een gedachtenisviering houden in de Sankt Paulikirche, de kerk van de universiteit (in de jaren 1960 helaas afgebroken voor een naamloze DDR-blokkendoos).

Bach, toen cantor van de Thomaskirche die even verderop stond, kreeg een voor zijn tijd groot orkest tot zijn beschikking. Naast de 'traditionele' bezetting (violen, altviolen, fluiten, klavecimbel, hobo's, basso continuo, koor en solisten) spelen in deze *Trauerode* immers ook traverso mee, een oboe d'amore, een viola da gamba en een luit. De meester verknippte wel de oorspronkelijke tekst om recitatieven, koren en aria's plaats te geven. Aan de *Trauerode* ging een orgelprelude vooraf en de plechtigheid werd afgesloten met een fuga.

Philippe Pierlot opteert voor deze opname voor BWV 544. Een redelijke keuze. Minder duidelijk is waarom hij de rouwplechtigheid laat voorafgaan door een mis, en wel de vierstemmige mis BWV 234. Alvast voor ons was dit een ware ontdekking! Op basis van de historische beschrijving van de dag is het geen uitgemaakte zaak dat een mis voorkwam in het scenario. Erg is dat ook weer niet, want deze lutherse mis (ingekort want zonder *Sanctus*, *Agnus Dei* of *Ite missa*) is van een sublieme kwaliteit. Ook de zang is voortreffelijk en excellent aangepast aan deze elegante kerkmuziek. Uitzonderlijk mooi is het *Qui tollis* voor sopraan (Katerine Fuge zingt adembenemend), fluit en strijkers, van dezelfde onvergetelijke kwaliteit als de grote aria's uit de *Matthäuspassion*!

Koninklijke begrafenissen genieten op onze dagen het trieste lot opgeluisterd te worden door emotionele popsterren. Men zou soms beter het Ricercar Consort inschakelen dat hier een schare fijne solisten begeleidt, één per stem zoals Philippe Pierlot het inmiddels tot systeem heeft gemaakt. Solisten die ondanks hun hoge reputatie en plaatopnamen zich niet te min voelen om tegelijk ook de koorpartij voor hun rekening te nemen. En gratievol zingen zonder valse pathos! Bach zal tevreden glimlachen uit de hemel. (JC)

Katharine Fuge (sopraan) Carlos Mena (alt), Jan Kobow (tenor), Stephan MacLeod (bas), Francis Jacob (orgel) & het Ricercar Consort onder de leiding van Philippe Pierlot, *J.S. Bach, Tombeau de Sa Majesté la Reine de Pologne (Mis BWV 234, Trauerode BWV 198, Prelude en fuga BWV 544, koraal Herzlich tut mich verlangen BWV 727)*, Mirare (distributie harmonia mundi), MIR 030, 21,50 euro.

INTERNET

Op www.sdb.org, de internationale site van de salesianen van Don Bosco, is sinds kort ook de digitale bibliotheek van de congregatie te raadplegen. Deze afdeling, die overigens voortdurend aangroeit, bevat heel wat documenten en teksten die gebruikt kunnen worden bij de studie van het salesiaanse denken en voor pastorale werking. De digitale bibliotheek werd mogelijk dankzij het gratis systeem Greenstone, gelanceerd door de universiteit van Walkato in Nieuw-Zeeland, onder bescherming van de Unesco. Naast een snelle verbinding, biedt het systeem de mogelijkheid ook andere talen te gebruiken dan de officiële vijf. Don Julian Fox, verantwoordelijk voor de sociale communicatie en voor de website sdb.org: „Wij hopen dat deze nieuwe informatiebron goed zal gebruikt worden door al degenen die de Don-Boscowereld beter willen leren kennen. Wij hopen ook dat er overal talrijke lezers komen, die de digitale bibliotheek tot haar recht laten komen.” (EDS)

VERSTEYLEN IN LOPENDE TEKST

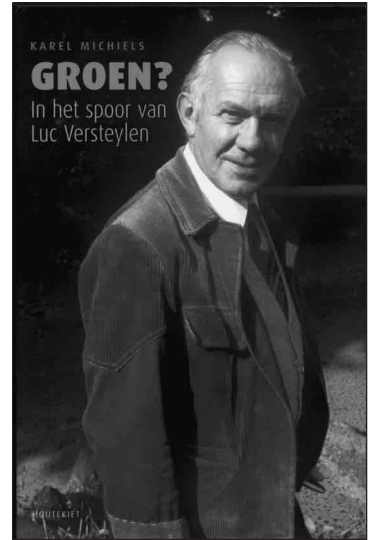
LUC Versteylen werd tachtig en dat werd gevierd op allerlei wijzen. Ook met een boek, gewijd aan zijn levenswerk. Karel Machiels, journalist bij *P-Magazine*, verzamelde zes maanden lang allerlei materiaal over leven en werk van de groene pater, en ziedaar de eerste lijvige biografie van de jezuïet uit Borgerhout.

Groen? In het spoor van Luc Versteylen is een wat hybride boek. Het lijkt een biografie, maar het is ook doorspekt met herinneringen van de pater én van de auteur die zich de gloriejaren van de groene beweging herinnert. In die zin gaat het dus over meer dan over Versteylen. Ook het beruchte *Agalevsicon Bargroens-Nederlands*, Luc Versteylens eigenzinnige woordgebruik, krijgt zijn plaats, als ook vele tekeningen van zijn hand.

Vlot leesbaar en leuk geïllustreerd, is het boek meteen ook een morzel cultuurgeschiedenis, een sleutel tot het verstaan van de grote omwentelingen in Kerk en samenleving tussen 1945 en 2000. We vernemen bijvoorbeeld over Versteylens betrokkenheid als knaap bij het extreem rechtse Verdinaso en over de ijzeren katholieke discipline tijdens zijn priesteropleiding bij de jezuïeten. (Wat blijkbaar zonder slag of stoot werd geaccepteerd, ook door Luc.) Wie dan de jaren 1970, 1980, 1990 bekijkt, lijkt in een compleet andere wereld te zijn terechtgekomen.

Hoe dat komt? Op die vraag geeft het boek niet echt een antwoord. Misschien is de tijd daarvoor nog niet rijp. Michiels biedt ons wel een caleidoscoop van deze periode, gezien vanuit de figuur van Versteylen, de Groene Beweging en haar politiek kind Agalev/Groen!. De auteur schuwt ook de scherpe kritiek niet, die de groene pater meermaals te beurt viel. In die zin is dit echt geen heiligenleven. Versteylen kun je trouwens bezwaarlijk een heilige noemen, een pionier des te meer. (EDS)

Karel Michiels, *Groen? In het spoor van Luc Versteylen*, Houtekiet, Antwerpen, 2007, 318 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 5240 969 6.

ZINGEN IN DE KERK

ZOWAT een jaar geleden was hij er eindelijk, de tweede editie van dé *Zingt Jubilate*. Tekst- en liedboek werden in tal van Vlaamse kerken ingezongen, en om alles nog meer bruikbaar te maken, worden deze boeken aangevuld met twee orgelboeken. Reeds vorig jaar verscheen deel 2. Inderdaad, op deel 1 was het wachten tot vandaag.

Deel 2 bevatte de liederen van nummers 101 tot 999 en kreeg merkwaardig genoeg de voorrang op deel 1. Dit eerste deel is nu beschikbaar en helpt de parochies bij het zingen van acclamaties, Nederlandse en Latijnse kyriales, gregoriaans,... Elke gezongen mis kan nu tot in de puntjes worden afgewerkt. En is het gregoriaans u onbekend, ook in het orgelboek staat de Nederlandse tekst afgedrukt, zij het in kleinere letter.

De orgelboeken zijn gedrukt in groot formaat (25 bij 32,5 centimeter), afgewerkt met harde kaft en voorzien van twee leeslinten. Organisten kunnen ze dus probleemloos openleggen op hun instrument. Meer nog, enkele bladen kregen de tekst mee: „Deze pagina werd onbedrukt gelaten om het bladdraaien te vergemakkelijken.” Knap. (TH)

De vier verschillende uitgaven werden samengesteld door het Vlaams Centrum voor Liturgische Muziek en gepubliceerd bij uitgeverij Averbode in samenwerking met de Interdiocesane Commissie voor Liturgische Zielzorg. *Zingt Jubilate. Liedboek*, 2006, 18,95 euro, ISBN 90 317 2252 9 • *Zingt Jubilate. Tekstboek*, 2006, 9,95 euro, ISBN 90 317 2253 7 • *Zingt Jubilate. Orgelboek deel 1*, 2007, 49,50 euro, ISBN 90 317 2423 9 • *Zingt Jubilate. Orgelboek deel 2*, 2006, 54,50 euro, ISBN 90 317 2424 6.

IN HET SPOOR VAN EEN VADER

GABY Quicke, priester van het bisdom Brugge, liet zijn taken in ons land achter zich en vertrok als priester-in-zending naar Libanon. Als 'afscheidsgeschenk' biedt hij een boekje over kerkvader Augustinus aan.

De auteur volgt het boeiende levensverhaal en het werk van deze volgens velen belangrijkste theologische denker van de westerse Kerk. Bewegreden tot dit boek is Quicke's fascinatie en liefde voor de Arabische christenen. Augustinus was bisschop van Hippo, vandaag Algerijns grondgebied. Quicke trekt op reis in Augustinus' voetsporen, vertelt over zijn turbulente leven en bekering, over de regel die hij schreef voor de priesters die met hem samenleefden en over zijn krachtdadige prediking. Ook de liefde voor de armsten komt veelvuldig ter sprake. Augustinus was er dan ook van overtuigd dat de arme Christus ons tegemoet komt.

Centraal staat dus Augustinus' Christusbeleving, die Quicke verbindt met wat hij meemaakte als proost van KSA-Noordzeegouw. Door Jezus' wonden zijn wij genezen. Door op te zien naar het kruis, worden wij ingewijd in het geheim van de goddelijke liefde. Christus is het hoofd van het lichaam dat de Kerk, zegt de auteur de kerkvader en Paulus na. Wij zijn z'n handen. Het boekje past tussen de vele recente werken die de 'herontdekking' van Augustinus' leven en werk illustreren. Maar Gaby Quicke leverde ons een gidsje af in een toegankelijke taal en met opstapjes voor een spiritualiteit van vandaag. (EDS)

Gaby Quicke, *Augustinus. Een reisverhaal*, Halewijn, Antwerpen, 2007, 128 blz., 15 euro, ISBN 978 90 8528 052 1.

